

Антикорупція: поки сонце зійде, роса очі виїсть?

Із березня повною мірою набирає чинності пакет антикорупційних законів, ухвалених у жовтні минулого року: Антикорупційна стратегія, закони «Про запобігання корупції», «Про Національне антикорупційне бюро», «Про прокуратуру».

У прикінцевих положеннях цих документів зазначені конкретні дати та терміни, протягом яких повинен бути виконаний той чи інший крок у протидії корупції. Виконання першого з них уже на завершальній стадії.

Так, 28 лютого сайт Президента України оприлюднив перелік кандидатів (загалом 21 особа), яких відібрано до другого туру конкурсу на посаду директора Національного антикорупційного бюро (НАБ). За підсумками конкурсу комісія має запропонувати Президенту три кандидатури на цю посаду (на момент здачі номера журналу до друку члени комісії вже розпочали співбесіди з кандидатами). З цього переліку глава держави обере одну й запропонує на розгляд Верховної Ради.

Президент також має затвердити Положення про Раду громадського контролю при Національному антикорупційному бюро та про порядок її формування, бо без цієї ради директор не може почати свою діяльність. У складі 15 осіб вона формується на засадах відкритого та прозорого конкурсу.

Потім директор НАБ затверджує Положення про конкурсні комісії, утворює їх та визначає регламент роботи. Комісії за участю Ради громадського контролю до 26 травня проводять конкурс на займання вакантних посад у центральному управлінні НАБ. Тобто протягом квітня-травня керівний склад і решта 700 осіб повинні скласти кваліфікаційний іспит (тестування) й пройти співбесіду.

Другим кроком має стати початок діяльності Спеціалізованої анти-

корупційної прокуратури (САП). Керівник цього органу, його перший заступник, заступник та інші прокурори призначаються на посаду за результатами відкритого конкурсу. Його проводить конкурсна комісія у складі представника НАБ, чотирьох осіб, визначених Кваліфікаційно-дисциплінарною комісією прокурорів, та п'яти представників громадських об'єднань, визначених Комітетом Верховної Ради з питань запобігання і протидії корупції. Призначення прокурорів здійснюється за результатами конкурсу та після проходження ними відповідної підготовки.

Третій крок – створення кримінальної поліції, окремі підрозділи якої спеціалізуються на викритті корупційних злочинів, учинюваних усіма тими суб'єктами, які не віднесені до підслідності НАБ.

Наприкінці квітня має бути створено Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК) – четвертий крок. До його функцій, окрім інших, належить ведення реєстру декларацій службовців. Тобто агентство здійснюватиме обов'язкову повну перевірку поданих декларацій. Воно також може здійснювати вибірковий моніторинг способу життя суб'єктів декларування (на підставі інформації про рівень їхнього життя). У разі виявлення в декларації недостовірних відомостей агентство повідомляє про це НАБ

чи інший спеціалізований правоохоронний орган, який зобов'язаний порушити кримінальне провадження за цим фактом.

За оцінками експертів, НАЗК почне активну діяльність тільки в жовтні – після того, як відбудеться його державна реєстрація, буде сформовано апарат, створено належні умови для роботи тощо. Утім, на початку діяльності НАБ реально не зможе ефективно виявляти корупціонерів, не маючи для цього ні матеріально-технічної бази, ні оперативних можливостей. Варто зазначити, що обладнання й інші технічно-матеріальні засоби до створення в НАБ власного оперативно-технічного підрозділу його працівникам позначатиме служба безпеки України. Окрім того, на службу до НАБ не прийматимуть осіб, які протягом п'яти останніх років уже працювали у спеціально уповноважених підрозділах боротьби з корупцією. Тому організаційний період для ефективного початку діяльності спеціальних правоохоронних органів триватиме, за різними оцінками, три-чотири місяці. Тут, звісно ж, багато залежить від їхніх очільників.

А перші реальні результати активної діяльності вказаних антикорупційних органів, також за оптимістичними прогнозами, можемо очікувати восени.

Та це не означає, що до того часу корупціонери мають почуватися привільно, як ми це спостерігаємо впродовж півроку після Майдану. У правоохоронних органів є всі можливості й підстави для активної антикорупційної діяльності. Бо суть корупції, врешті, полягає у порушенні чинного законодавства. Чи то стосується, приміром, дії корупційних схем у Державній фінансовій службі, чи то поборів та вимагань на митниці, чи у власне самих правоохоронних і судових органах. Адже їхня діяльність у чорних справах – на видноті.

Залишається тільки мати політичну волю й поцікавитися, чому суди відмовляються судити, електронні браслети виявляються такими ненадійними, а мільйонні застави не рятують життя...

5

КРИТЕРІЇ ДЛЯ КАНДИДАТА НА ПОСАДУ ГОЛОВИ НАЦІОНАЛЬНОГО АНТИКОРУПЦІЙНОГО БЮРО

